

Colofon:

Maandblad

Verschijnt niet in juli en augustus.

Belgische Theosofische Vereniging vzw

Geuzenplein 8, 1000 Brussel:

Website: www.ts-belgium.be

Email: info@ts-belgium.be

Belgische Orde van Dienst:

Email: tos@ts-belgium.be

Verantwoordelijke uitgever:

Loge Witte Lotus

p/a Milisstraat 22, 2018 Antwerpen

Mission Statement of the Theosophical Society

To serve humanity by cultivating end ever-deepening understanding and realisation of the Ageless Wisdom, spiritual Self-transformation, and the Unity of all Life."

Missie van de Theosophical Society (Adyar)

Het dienen van de mensheid door het ontwikkelen van een zich steeds verdiepend inzicht in, en verwerkelijking van de tijdloze wijsheid, spirituele zelf-realisatie en de eenheid van alle leven.

Jaargang 21-nummer 11 – november 2026

De Theosofische Vereniging kent de volgende doeleinden:

- 1. Het vormen van een kern van de universele broederschap der mensheid, zonder onderscheid van ras, geloof, geslacht, kaste of huidskleur.*
- 2. Het aanmoedigen van de vergelijkende studie van godsdienst, wijsbegeerte en wetenschap.*
- 3. Het onderzoeken van de onverklaarde wetten van de natuur en van de vermogens die in de mens latent aanwezig zijn.*

De Theosofische Vereniging streeft voor haar leden een volledige vrijheid van denken na. Ze verwelkomt als leden al diegenen die de drie doelstellingen kunnen onderschrijven en die bereid zijn haar Statuten te respecteren.

Vrijheid van denken

De Theosophical Society heeft zich wijd en zijd over de wereld verspreid en leden van alle religies zijn en worden er lid van zonder dat ze de specifieke dogma's, leringen en geloofsovertuigingen van hun eigen geloof opgeven. Daarom is het wenselijk het feit te benadrukken dat er geen enkele lering, geen enkele mening is, door wie ook onderwezen of gekoesterd, die in enig opzicht voor enig lid van de Vereniging bindend is, dat er geen lering, mening is die niet vrijelijk door enig lid mag worden aangenomen of verworpen. Instemming met haar drie doeleinden is de enige voorwaarde voor lidmaatschap.

Geen leraar of schrijver, van H.P. Blavatsky tot nu toe, heeft enige autoriteit om zijn leringen of opvattingen op te leggen aan leden. Elk lid heeft evenveel recht om zich te verbinden aan elke school van denken welke hij/zij wenst te kiezen, maar hij/zij heeft geen recht om die keuze aan een ander op te dringen.

Noch een kandidaat voor enig werk, noch enige stemgerechtigde kan onverkiesbaar gemaakt worden of het stemrecht verliezen wegens enige opvatting die hij/zij heeft of wegens het lid zijn van een school van denken waartoe hij/zij zou behoren. Meningingen of opvattingen geven geen recht op voorrechten en kunnen evenmin aanleiding zijn om strafmaatregelen te nemen.

De leden van de 'General Council' vragen elk lid van de Theosophical Society ernstig om deze fundamentele principes van de Theosophical Society te verdedigen, te handhaven en er naar te handelen, en ook onbevreesd zijn eigen recht te doen gelden op vrijheid van denken en van meningsuiting, binnen de grenzen van hoffelijkheid en rekening houdend met anderen.

The Theosophical Society

De Theosophical Society werd opgericht te New York op 17 November 1875 door Helena Petrovna Blavatsky, Kolonel Henry Steel Olcott, William Quan Judge en anderen.

Haar internationaal hoofdkwartier is gevestigd te Adyar (Chennai), India. Het is een ontmoetingsplaats van zoekers naar waarheid en heeft afdelingen in vele landen over de hele wereld. Website: www.ts-adyar.org

In Naarden, Nederland, is, in een prachtige en bosrijke omgeving, het Europees Internationaal Theosofisch Centrum (I.T.C.) gevestigd. Informatie over activiteiten - website: www.itc-naarden.org

De Belgische Theosofische Vereniging vzw

De Belgische Sectie van de Theosophical Society werd opgericht op 7 juni 1911. Haar hoofdzetel is gevestigd in Brussel en momenteel zijn er afdelingen te Antwerpen, Brussel en Gent.

Net als de Belgische Sectie organiseren alle afdelingen met grote regelmaat voordrachten en studiemomenten en sommige, waaronder die in Antwerpen en Brussel, beschikken over een eigen bibliotheek.

De voornaamste taak van de vereniging bestaat erin gelijkgestemde mensen bij elkaar te brengen en hen te stimuleren in hun zoektocht naar waarheid.

Voor alle informatie over de verschillende afdelingen en hun programma, kan u contact opnemen via email: info@ts-belgium.be of telefonisch: +32 486 631 997.

Alle links, nationaal en internationaal, zijn te vinden op de nationale website: <https://ts-belgium.be>

Loge Witte Lotus

Bijeenkomsten: Bijeenkomsten: Milisstraat 22, 2018 Antwerpen

Voorzitter: Sabine Van Osta - GSM +32 486 631 997

Secretariaat: Smeyskensstraat 15, 9200 Dendermonde
GSM +32 476 879 968

E-mail: loge.witte.lotus@ts-belgium.be

Bankgegevens: IBAN BE81 0000 1422 2624

tnv Belgische Theosofische Vereniging vzw

Elektronische verzending van Het Witte Lotusblad, uitgegeven door Loge Witte Lotus, is gratis. Een papieren versie is eveneens te verkrijgen.

Abonnement van januari tot december: bedrag € 15 of bedrag per nummer € 1,5 over te schrijven op de rekening – **IBAN** BE81 0000 1422 2624 tnv Belgische Theosofische Vereniging vzw

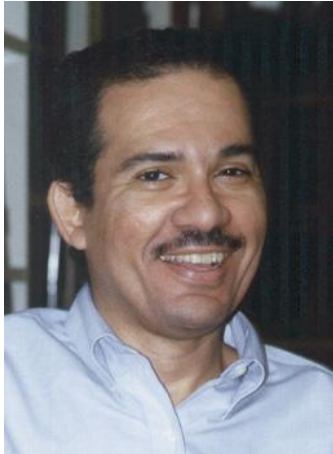
Alle activiteiten van de Belgische Loges zijn te vinden op de nationale website:
<https://ts-belgium.be>

Alle informatie betreffende de Wet op de Privacy en de persoonsgegevens is te bekomen via mail: info@ts-blgium.be of per brief, gericht aan de Belgische Theosofische Vereniging vzw, tav Sabine Van Osta, Geuzenplein 8 te 1000 Brussel.

Foto pagina 1 van 14: <https://www.zeistermagazine.nl/zwammen> foto: Arnie Della Rosa

*Oude wijsheid voor een nieuw tijdperk:
theosofische vertalingen van hindoe geschriften*

Michael Gomes

Michael Gomes is directeur van de Emily Sellon Memorial Library in New York. Hij heeft acht boeken en talloze artikelen en monografieën over H.P. Blavatsky, theosofie en de Theosophical Society geschreven.

Dit artikel verscheen in Quest 108: herfst 2020

Bij de oprichting in 1875 was het doel van de Theosophical Society (TS): Het verzamelen en verspreiden van kennis van de wetten die het universum beheersen. Het was geen poging om te herhalen wat al werd gedaan, maar om gebieden te onderzoeken die op dat moment onontgonnen waren. Toen het hoofdkantoor van de TS in de jaren 1880 in India werd gevestigd, begonnen de doelstellingen meer te lijken op hoe ze er nu uitzien. Alleen de tweede doelstelling was duidelijk anders dan nu: Om de studie van Arische en andere oosterse literatuur, religies en wetenschappen te bevorderen en het belang ervan aan te tonen. Dat bleef zo tijdens het leven van H.P. Blavatsky (HPB) en veranderde pas in 1896 in de huidige formulering: Het aanmoedigen van de vergelijkende studie van godsdienst, wijsbegeerte en wetenschap.

In haar Sleutel tot de Theosofie noemt Blavatsky het werk van de bibliotheek op het TS-hoofdkantoor in Adyar, India, en van plaatselijke afdelingen: het verzamelen van werken over oude filosofieën, tradities en legenden. Ze benadrukt ook de noodzaak om op basis van dit materiaal vertalingen, originele werken, uittreksels en commentaren beschikbaar te maken om de tweede doelstelling te helpen realiseren. Theosofen zijn aan het werk gegaan om deze belofte na te komen en hebben een aantal originele vertalingen van hindoe geschriften gemaakt. Twee teksten kregen de meeste aandacht: de Bhagavad Gita en De Yoga Sutra van Patanjali.

De Bhagavad Gita maakt deel uit van het grote Indiase epos de Mahabharata. Het speelt zich af op een slagveld, terwijl twee grote clans zich voorbereiden op oorlog. In zijn totaliteit is de Mahabharata het verhaal van families die uiteengereten zijn, een koninkrijk verloren door één worp met een dobbelsteen, dappere helden en een terugkeer naar gerechtigheid. De

Gita verschijnt in het zesde boek, in de vorm van een dialoog tussen de krijger Arjuna, die op het punt staat de wapens op te nemen tegen zijn neven, en zijn wagenmenner, Krishna. Los van het grotere verhaal wordt de tekst opgevat als een samenvatting van de hindoeïfilosofie en is uitgegroeid tot een wereldwijde bron van spirituele inspiratie.

De Gita was één van de eerste hindoeïgeschriften die in het Engels werden vertaald: een editie verscheen in 1785. De tekst was bekend bij de Duitse filosoof G.W.F. Hegel, die er commentaar op gaf. Hij was ook bekend bij de New England Transcendentalists: Henry David Thoreau noemt hem in *Walden*, gepubliceerd in 1854. In de jaren 1880 maakte Edwin Arnold een populaire versie met de titel *The Song Celestial* (Het Lied des Heren).

Vertalingen door theosofen boden een ander perspectief en introduceerden de tekst bij een groter publiek. De sleutel was geleverd door het vooraanstaande Indiase lid T. Subba Row (1856-1890). In een reeks lezingen op de jaarlijkse Madras-Conventie van de TS in 1885 en 1886 suggereerde hij dat Arjuna de individuele ziel vertegenwoordigt, de echte monade in de mens, terwijl Krishna de Logos vertegenwoordigt, de geest die komt om de mens te redden. Gebruikmakend van deze allegorische benadering, beeldde Subba Row de Gita af als een werk van praktische begeleiding, waarmee hij aangaf dat de menselijke monade zijn eigen strijd moet voeren, bijgestaan zodra hij het ware pad begint te betreden volgens zijn logos (Subba Row, 2: 391). Deze lezingen werden afgedrukt in *The Theosophist* en in 1888 in boekvorm uitgegeven als *Discourses on the Bhagavad Gita* (Verhandelingen over de Bhagavad Gita).

https://nl.wikipedia.org/wiki/Tallapragada_Subba_Row

In die tijd hadden theosofen hun eigen vertaling van de Gita, door een jonge Bengaal genaamd Mohini Chatterji. Chatterji, die net als HPB, een leerling van de Mahatma's was, was in 1884 door haar meegenomen naar Europa. Hij reisde naar Amerika, waar hij in 1887 zijn vertaling maakte. Deze bevatte een uitgebreid commentaar, vaak ondersteund door talrijke verwijzingen naar het Nieuwe Testament. Chatterji zei dat de tekst het idee illustreerde dat de menselijke natuur één is, God slechts één, en het pad naar verlossing, hoewel het er vele lijken, in werkelijkheid maar één is (Chatterji, 276).

William Q. Judge's vertolking van de Gita, gepubliceerd in 1890, maakte gebruik van eerdere vertalingen. Het was een goedkoop boek op zakformaat, dat overal mee naartoe kon worden genomen. Judge merkte op: De Gita verbeeldt de strijd die onvermijdelijk is zodra iemand in de menselijke familie besluit om zijn hogere natuur zijn leven te laten beheersen (Judge, ix).

Judge's vertolking werd gevolgd door die van Annie Besant in 1895. Voor Besant was de grondtoon van de Gita gematigdheid en het harmoniseren van alle bestanddelen van de mens, totdat ze trillen in perfecte afstemming met de Ene, het Allerhoogste Zelf (Besant, viii). Een andere versie uitgegeven door Besant en de hindoegeleerde Bhagavan Das gaf de Sanskriettekst, een vrije Engelse weergave en een woord-voorwoordvertaling. Deze verscheen in 1905 en werd in 1926 herzien.

De vertalingen van Judge en Besant blijven in druk, maar andere theosofische pogingen kregen niet zo'n brede oplage. Charles Johnston, die in de Britse overheid in India had gediend en Sanskriet had gestudeerd, publiceerde zijn vertaling in 1908 in New York, en F.T. Brooks, die vooral herinnerd wordt als de mentor van de toekomstige staatsman Jawaharlal Nehru, publiceerde zijn vertaling in 1909 in India. Alfred E.S. Smythe, algemeen secretaris van de TS in Canada en een ervaren krantenredacteur, bracht in 1937 een tekstkritische uitgave uit op basis van eerdere Engelse edities. Ernest Wood, die op het theosofische hoofdkwartier in India had gewerkt, publiceerde zijn vertaling in 1954.

De teksten verduidelijkten de verbanden en een schat aan theosofische commentaren verhelderden de boodschap van de Bhagavad Gita. Er is al melding gemaakt van de invloed van T. Subba Row. In 1893 publiceerde de Kumbakonamtak in Zuid India Thoughts on the Bhagavad Gita (Gedachten over de Bhagavad Gita) door 'een Brahmaan FTS' (Fellow of the Theosophical Society) op basis van een reeks lezingen voor die groep. De interpretatie van de auteur was gebaseerd op de Purana's, het grote reservoir van hindoeïstische overlevering, en De Geheime Leer. HPB zei hetzelfde als onze oude brahmaanse filosofen in een andere taal en vanuit een andere positie (Brahmin F.T.S., 78). Drie delen Studies in de Bhagavad Gita, door een ander Indiaas lid, 'The Dreamer', met de ondertitels The Yoga of Discrimination (1902), The Yoga of Action and Occultism (1903) en The Path of Initiation (1904), verschenen bij het Theosophical House in Londen. Deze volgden de benadering van Subba Row, waarbij hindoeïstische en theosofische concepten de tekst verhelderden.

Bhavani Shankar

<https://www.ultindia.org/home/about/pbs-bio.html>

Bhavani Shankar (1859–1936), een leerling van Blavatsky, gaf na haar dood in heel India lezingen over de Bhagavad Gita. Een biografische aantekening in een van de delen van zijn toespraken zegt dat hij werd ingewijd in enkele van de verborgen wetten en geheime praktijken van raja-yoga door de beroemde mysticus Subba Row (Basu, ix). Shankar zag een diep verlangen naar en toewijding aan Wijsheid als een voorwaarde om het onderwerp te begrijpen. Judge en Besant schreven ook hun eigen commentaren op het boek. Zelfs Rudolf Steiner gaf er een serie lezingen over.

Theosofische weergaven van de Gita zijn leerzaam vanwege het interpretatieniveau dat ze bieden. Op een gegeven moment, overweldigd door wat Krishna hem onthult, probeert Arjuna diens goddelijke aard te begrijpen. In Smythe's uitgave antwoordt Krishna (11.32):

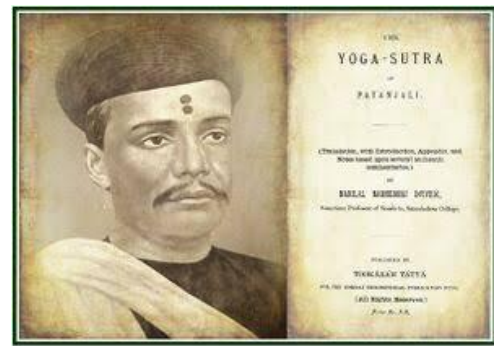
Ik ben de Tijd, vernietiger van de werelden die rijp zijn geworden voor de dood, Judge vertaalt: Ik ben de rijpe tijd, kom hier voor de vernietiging van deze schepselen, terwijl Besant heeft: De tijd ben ik, ik maak de wereld woest en ledig, gemanifesteerd op aarde om de mensheid te doden. Vergelijk een nieuwere vertaling door Ravi Ravindra, gepubliceerd in 2017: Ik ben de Tijd, de Vernietiger van werelden, ik verschijn hier met de wil om de naties te vernietigen.

Patanjali's Yoga Sutra

Het enige andere hindoe geschrift dat zoveel theosofische vertalingen ontving als de Bhagavad Gita, was De Yoga Sutra van Patanjali. Terwijl de Gita een moreel kompas bood in tijden van stress, gaf de Yoga Sutra praktische instructies over beheersing van het denken. Theosofen behoorden tot de eersten die het idee van yoga naar het Westen brachten.

Over de datum van de tekst en de auteur wordt nog steeds gedebatteerd. De algemene consensus over de tekst is tussen 450 en 350 v.C., maar Blavatsky schuift de datum voor Patanjali nog verder terug. De Theosophical Glossary noemt het dichter bij 700 dan 600 v.Chr. (Blavatsky, Glossary, 251). De versie uit 1889 van W.Q. Judge, *The Yoga Aphorisms of Patanjali*, was gebaseerd op een eerdere versie die in India werd gedrukt. Net als zijn editie van de Gita, werd het uitgegeven in zakformaat. Judge's eenvoudige taal bood duidelijke instructies over de training van de geest. De invloed ervan op de ontluikende New Thought- en Mental Science-bewegingen in Amerika moet worden vermeld.

De vertaling van Manilal Dvivedi, die een jaar later in India werd gepubliceerd, had een nauwkeuriger weergave van de tekst tot doel, en deze werd tot de jaren veertig in druk gehouden door de Theosophical Society. Dvivedi (1858-1898), een bekende Gujarati-auteur en pleitbezorger voor onderwijs en sociale hervormingen, vond ook tijd om een aantal erudiete vertalingen van Sanskriet-teksten te produceren.

[https://theosophy.wiki/en/Manilal N. Dvivedi](https://theosophy.wiki/en/Manilal_N._Dvivedi)

De vertolking van Charles Johnston uit 1912 was vrijer. Zoals aangegeven door de ondertitel, *The Book of the Spiritual Man*, zag Johnston de tekst als een oproep tot spirituele aspiratie. I.K. Taimni's 1961 *De Wetenschap van Yoga* bood een vertaling en commentaar *in het licht van het moderne denken*.

Twee verwante theosofisch pogingen zijn Mabel Collins' *Transparent Jewel* (1912), een uitgebreide herkauwer over het onderwerp met behulp van de vertaling van Dvivedi, en Alice Bailey's 1927 *Het licht van de ziel*. Bailey beschreef het als een 'parafrase' van Patanjali. Zij beschouwt het boek als een handleiding voor esoterische training zoals geïnterpreteerd door haar systeem van zeven stralen en esoterische astrologie.

Yogi Ramacharaka (een pseudoniem van de Amerikaanse metafysische schrijver William Walker Atkinson, 1862-1932) vervaagde in het begin van de twintigste eeuw de scheidslijnen tussen theosofie, yoga en het nieuwe denken in zijn reeks instructieboeken van de Yogi Publishing Company in Chicago.

Om Theosofische versies van de Yoga Sutra te vergelijken: Judge geeft voor sloka (vers) 2.1, die de methodiek distilleert die geldt voor de beoefenaar: De praktijk van concentratie (zoals Judge yoga vertaalt) is ascese, prevelingen en overgave aan de Allerhoogste. Dvivedi heeft: Zelf-kastijding, studie en overgave aan Isvara [de persoonlijke God], vormen het beoefenen

van yoga. Johnstons versie luidt: De praktijken die leiden tot vereniging met de Ziel zijn: vurig streven, spiritueel lezen en absolute gehoorzaamheid aan de Meester. Een recenter voorbeeld (hoewel niet door een theosoof), Barbara Stoler Miller's *Yoga: Discipline of Freedom* uit 1996, dat nu als een klassieker wordt beschouwd, luidt: Het actief beoefenen van yoga houdt in ascese, studie van de heilige boeken en toewijding aan de Heer van Yoga. (De termen 'versterving' en 'ascetische praktijken' zijn een vertaling van het Sanskriet *tapas*; de Vedische oorsprong van het woord houdt verband met warmte. Er wordt gesuggereerd dat ijver of vurigheid dichterbij die betekenis komen. Degenen die *tapas* beoefenen kunnen worden beschreven als 'vurig' schrijft Roberto Calasso.)

Rond de jaren negentiendertig werden de theosofische inspanningen op het gebied van de yogastudie overschaduwd door de komst van een opeenvolging van yogi's en swami's uit India. De inspanningen van eerst Swami Vivekananda en vervolgens van Paramahansa Yogananda, de Maharishi Mahesh Yogi en anderen leidden tot de opkomst van aanhangers van eigen bodem. *Yoga for Americans* van Indra Devi (Eugenia Peterson) uit 1959 presenteerde het onderwerp als verenigbaar met de levensstijl van die periode, en Theos Bernard's *Hatha Yoga* uit 1944 bepleitte de houdingen op te vatten als onderdeel van een fitnessregime. Ze maakten de weg vrij voor de volgende golf instructeurs uit India, zoals B.K.S. Iyengar, wiens *Light on Yoga* uit 1965 meer dan 600 foto's bevatte die de asana's illustreren¹.

Het was nu mogelijk om over yoga's in het meervoud te spreken, en Ernest Wood codificeerde zeven varianten: de Raja Yoga van Patanjali, de Karma en Buddhi Yoga's van Sri Krishna, de Jnana Yoga van Sri Sankaracharya, Hatha Yoga, Laya (Kundalini) Yoga, Bhakti Yoga en Mantra Yoga (Wood, 12).

Geen andere Sanskriet-teksten waren zo populair onder theosofen als de Bhagavad Gita en de Yoga Sutra. De *Vivekachudamani* (The Crest Jewel of Wisdom), ooit toegeschreven aan de Indiase wijze Shankaracharya, wordt nog steeds gedrukt in de vertaling van Mohini Chatterji uit de jaren 1880. Charles Johnston schreef ook een versie, en Ernest Wood werkte eraan toen hij stierf (postuum gepubliceerd door Quest Books als *The Pinnacle of Indian Thought* in 1967). Johnston maakte ook een vrije weergave van de Upanishads, net als G.R.S.

Mead in 1896. I.K. Taimni vertaalde de Siva Sutra's (1976), de Bhakti Sutra (1975) en de Pratyabhijnahrdayam als *The Secret of Self-Realization* (1974), alle werden uitgegeven door de Theosophical Publishing House in Adyar, India. Radha Burnier en Richard Brooks maakten ook een Sanskriet-Engelse versie van de Pratyabhijnahrdayam.

Voor de vroege theosofen boden vertalingen van hindoe geschriften zoals de Bhagavad Gita en de Yoga Sutra toegang tot de oude wijsheid die door Blavatsky en anderen werd besproken. Het presenteerde ook een validatie voor theosofische concepten, waarvan er vele in deze teksten te vinden zijn. Maar zoals wijlen TS-president N. Sri Ram heeft opgemerkt,

Ernest Wood (1883-1965)
https://en.wikipedia.org/wiki/Ernest_Wood

baseert deze oude wijsheid haar bewering niet alleen op haar oudheid. Het woord 'oeroud' dat ervoor wordt gebruikt, geeft de betekenis weer van een wijsheid die door de eeuwen heen is vergaard, getest en bewezen door de tijd (Sri Ram, 186). 1 B.K.S. Iyengar schreef ook *Light on the Yoga Sutra's of Patanjali* en *The Core of the Yoga Sutra's*. (Red.)

De ideeën in teksten als de Gita vonden weerklank in theosofische geschriften. Leden legden verbanden tussen de aanbevelingen die in de Gita worden gegeven, werken als *Licht op het Pad* (1885), een gids voor het spirituele leven dat de leerling aanspoort: Sta terzijde in de komende strijd, en hoewel je vecht, wees niet jij de strijder (2.1). Theosofische interpretaties, die niet verankerd waren in sektarische verschillen, voegden hun eigen nuances toe.

Mw. Blavatsky had al vroeg onderscheid gemaakt tussen de aspecten van yoga. In een reactie op een artikel over het onderwerp dat ze in 1882 in *The Theosophist* publiceerde, gebruikte ze de termen raja en hatha yoga om haar werk te onderscheiden van meer alledaagse vormen. Ze zei tegen haar studenten: Wie beide systemen heeft bestudeerd, de hatha- en raja-yoga's, vindt een enorm verschil tussen de twee: de ene is puur psychofysiologisch, de andere puur psycho-spiritueel (Blavatsky, *Esoteric Instructions*, 135). Elizabeth de Michelis, in *A History of Modern Yoga*, en anderen hebben erop gewezen dat toen hindoeïstische leraren zoals Vivekananda naar het westen kwamen, ze hun boodschap aanpasten aan de reeds bestaande terminologie van de theosofie.

De effecten van theosofische belangstelling voor hindoeigeschriften zouden niet beperkt blijven tot de Theosophical Society. In zijn *Story of My Experiments with Truth* vertelt Mohandas Gandhi hoe hij als jonge rechtenstudent in Engeland werd benaderd door twee theosofen die de Gita bestudeerden. Ze wilden dat hij het origineel samen met hen las. Hij bekende dat hij het boek nog nooit in het originele Sanskriet of in zijn geboortetaal Gujarati had gelezen. Toen hij het boek met hen bestudeerde, onthulde het hem de waarde ervan, en het werd een onfeilbare gids voor gedrag en een woordenboek voor dagelijks gebruik (Gandhi, 323). De principes van niet gehecht zijn en gelijkmoedigheid zijn terug te vinden in zijn ideeën over satyagraha, geweldloosheid, die hij toepaste om de onafhankelijkheid van India te verwerven en die anderen beïnvloedden, waaronder Martin Luther King Jr. en de Amerikaanse burgerrechtenbeweging.

De verspreiding van de Gita in de hedendaagse samenleving blijkt uit de woorden van J. Robert Oppenheimer, de Amerikaanse natuurkundige die bekend staat als 'de vader van de atoombom'. Hij vertelt dat toen hij getuige was van de eerste atoomontploffing, Krishna's woorden van de Gita bij hem opkwamen: *Nu ben ik de Dood* geworden, de Vernietiger van Werelden. Dit oude hindoeigeschrift had een nieuwe context gevonden en was echt een nieuw tijdperk ingegaan. Door hun vertalingen en commentaren hadden theosofen ertoe bijgedragen dat het een deel van het openbare discours werd.

*Vertaling Marianne Plokker
Theosofia - maart 2022*

1 B.K.S. Iyengar schreef ook *Light on the Yoga Sutra's of Patanjali* en *The Core of the Yoga Sutra's*. (Red.)

Zondaglezing Antwerpse loges

Loge Antwerpen

Loge Open Paradigma

Loge Witte Lotus

Alles wat je al hebt willen weten over Native Americans

Vroeger, nu & morgen; religie/spiritualiteit of levensfilosofie, toekomst voor etnische volkeren in een snel veranderende wereld.....

Voor meditatie, mindfulness en spirituele wijsheden kijken we vaak naar het Oosten. We kunnen echter ook naar het Westen kijken, naar bijvoorbeeld de traditionele levenswijze van de oorspronkelijke bewoners van Amerika – de Native Americans.

Lang werd gedacht dat ze een 'uitstervend ras' waren. We zagen ze in films en avonturenboeken, en degenen die de genocide door de Amerikanen hadden overleefd zaten ergens opgesloten in reservaten. Maar ze tonen veerkracht. Hun manier om naar de wereld te kijken is anders dan de Europese manier. Die visie is springlevend en langzaam beginnen wij door te krijgen dat deze traditionele wijsheden veel waarde hebben, ook en vooral voor ons 'moderne' leven.

De essentie van hun levensvisie is verbondenheid. *Mitakuye Oyasin* in de Sioux-taal: **'We zijn allen met elkaar verbonden'**. Deze zin wordt uitgesproken aan het begin en het eind van gebeden en ceremonies.

Native Americans zijn doordrongen van het besef dat alles wat wij doen effect heeft op de rest van de wereld. Alles is met elkaar verbonden en alles is met elkaar in balans – of zou toch zo moeten zijn. Die verbinding is er niet alleen tussen mensen, maar ook met andere levende wezens, planten en dieren, en zelfs bergen en rivieren, water en grond.

Bij de Native Americans gaat het om spiritualiteit wat heel anders is dan religie. Het is een manier van leven, altijd, elke dag.

Ernie Vonck is Docent Religieuze Antropologie aan de Faculteit voor Vergelijkende Godsdienstwetenschappen in Wilrijk.

Lezing bij te wonen in de lokalen, Milisstraat 22 te 2018 Antwerpen en via Zoom.

Zoom link: <https://us02web.zoom.us/j/87457909864>

Deelname in de kosten: leden € 5, niet-leden € 10

Alle informatie is te bekomen via mail loge.antwerpen@ts-belgium.be of

loge.open.paradigma@ts-belgium.be of loge.witte.lotus@ts-belgium.be

of GSM +32 476 879 968

Studie-momenten

Loge Antwerpen Programma November 2026

***Alle activiteiten gaan door in de lokalen
Milisstraat 22 te 2018 Antwerpen***

Deelname alle activiteiten: leden € 5, niet-leden € 10

Dinsdag 03/11 & 17/11/2026 om 11u.: studie

De sleutel tot de Theosofie

Na publicatie van De Geheime Leer, het meesterwerk van Blavatsky vroeg men haar om een eenvoudig boekje over de tijdloze wijsheid te schrijven. Ze reageerde hierop met De Sleutel tot de theosofie, geschreven in vraag-antwoordvorm. Vragen waar ze o.a. op ingaat zijn: Wat is theosofie? Wat is karma? Is karma ooit onverdiend? Wat is reïncarnatie? Wat reïncarneert er? Waarom herinneren we ons onze vorige levens niet? Wat gebeurt er na de dood? Wat is het verschil tussen ziel en geest? Wat is praktische theosofie? Wat is het beleid van de Theosophical Society? Wat maakt iemand tot theosoof? Wie zijn de mahatma's? Ze besluit met een visie op de toekomst van de TS. Achterin is een uitgebreide woordenlijst opgenomen.

Enkel fysiek in de lokalen.

Wie wil deelnemen raden we aan een lunchpakket mee te brengen. Koffie, thee en water zijn beschikbaar.

Alle informatie is te bekomen via mail: loge.antwerpen@ts-belgium.be of

GSM +32 476 879 968

Als je vertrouwen hebt,

hoef je niet de hele trap te zien om de eerste stap te zetten

Martin Luther King (1929-1968)

Studie-momenten

Loge Open Paradigma

Website:

www.openparadigma.org

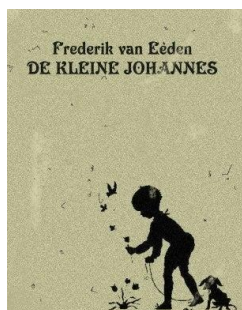
Programma November 2026

Alle activiteiten gaan door in de lokalen Milisstraat 22 te 2018 Antwerpen

Deelname in de kosten voor alle activiteiten, tenzij anders vermeld:

Leden € 5, niet-leden € 10

Dinsdag 10/11/ 2026 om 20u.: Studie

Frederik van Eeden: De kleine Johannes

Samen lezen en bespreken we dit prachtige boekje.

Dinsdag 24/11/ 2026 om 20u.: studie

Inspirerende teksten

Tijdens deze bijeenkomst lezen en bespreken we inspirerende teksten, zoals deze van Jinaradjadasa en anderen

Iedereen van harte welkom om deel te nemen aan deze studie-momenten!

Alle verdere informatie is nu reeds te bekomen via mail:

open.paradigma@gmail.com of loge.open.paradigma@ts-belgium.be

of via GSM +32 474 325 338

Facebook: <https://www.facebook.com/Loge-Open-Paradigma-Theosofische-Vereniging-1599627713631244>

Studie-momenten
Loge Witte Lotus
Programma
November 2026

Thema-avonden enkel via Zoom, elke 1ste & 3de donderdag van de maand om 20u.

**Deelname in de kosten alle activiteiten, ook via Zoom:
Leden € 5, niet-leden € 10**

Donderdag 05/11 & 19/11/2026 om 20u.

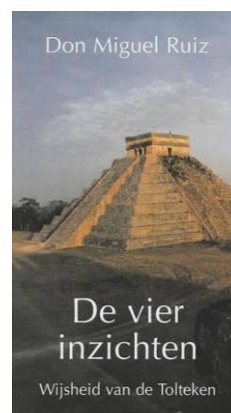
De vier inzichten

Dit boekje van Don Miguel Ruiz is wereldwijd een van de meest geliefde spirituele boeken. En niet voor niets! De kracht zit hem in de eenvoud: *Wees onberispelijk in je woorden, Vat niets persoonlijk op, Ga niet uit van veronderstellingen, Doe altijd je best.*

Zo luidt het Tolteekse recept om een gelukkig en vrij mens te worden. Deze verrassend eenvoudige, maar doeltreffende leefregels zijn gebaseerd op de oude Tolteekse wijsheid.

Als we deze vier inzichten consequent en radicaal toepassen in ons dagelijks leven, zien we in dat wijzelf de enigen zijn die ons eigen geluk en welzijn kunnen creëren. Nu leggen we de verantwoordelijkheid daarvoor vaak nog graag bij anderen.

Liefde is daarbij een overkoepelende energie, een allesdoordringende kracht die het leven grondig kan veranderen.

Enkel via Zoom

Zoom link: <https://us02web.zoom.us/j/84014540236>

Iedereen van harte welkom om deel te nemen!

Alle informatie is te bekomen via mail loge.witte.lotus@ts-belgium.be

of GSM +32 476 879 968

Theosofische Orde van Dienst

Non-profit organisatie waarin onbezoldigde vrijwilligers
zich inzetten voor het welzijn van alle levende wezens

Genezingsmeditatie

Dinsdag 03 november 2026 om 20u.

Deelname **enkel voorbehouden aan de leden van de Theosophical Society & via Zoom.**

Zoom link: <https://us02web.zoom.us/j/84259963781>

Voor informatie over alle activiteiten van de **Belgische Theosofische Orde van Dienst** kan u terecht op GSM +32 473 820 806 (Helmut) of email: tos@ts-belgium.be

Een gebed voor het welzijn van anderen

*Terwijl ik mijn ogen sluit,
en mijn hart open,
bid ik voor het welzijn van degenen
die behoefte hebben
aan welzijn en veiligheid,
en aan volledige gezondheid.
Voor hen zie ik zegeningen
van genezing en heelheid,
mogen mijn gedachten bij hen zijn.*

*(visualiseer genezing en mededogen voor elke persoon, groep
of situatie, en sluit vervolgens af met:)*

*Mogen zij allen vrij zijn
van angst en pijn
en met elk uur dat verstrijkt
aan kracht winnen,
mogen zij allen groeien
in gezondheid en welzijn,
en vrede vinden en bevrijding
van alle ongemak en leed.
AUM shantí, shantí, shantí.*

<https://www.theoservice.org/tos-meditative-action-network>

Programma Antwerpse loges Kalender - NOVEMBER 2026

MA	DI Van 11u tot 14u & Van 20u tot 22u	WO	DO Van 20u tot 21.30u	VR	ZA	ZO Van 11u tot 13u
						1
2	3 De sleutel tot de theosofie & Genezings-Meditatie	4	5 De vier inzichten	6	7	8
9	10 Frederik van Eeden: De kleine Johannes	11	12	13	14	15 Natives Americans
16	17 De sleutel tot de theosofie	18	19 De vier inzichten	20	21	22
23/30	24 Inspirerende Teksten	25	26	27	28	29

